

Tid Torsdagen den 8 mars 2018 kl. 17.00 – 17.15
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Måndagen den 19 mars 2018

Stefan Hansson

Joakim Larsson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Stefan Hansson (S) ordföranden

Joakim Larsson (M) vice ordföranden

Margareta Stavling (S)

Maria-Elsa Salvo (S)

Veronica Eriksson (MP)

Rikard Warlenius (V)

Torbjörn Erbe (M)

Alexandra Grimfors (M)

Marie-Louise Gudmundsson (M)

Abit Dundar (L)

Tjänstgörande ersättare:

Anna Forssell (S)

för Anders Göransson (S)

Anna Bäcklund (MP)

för Lennart Tonell (MP)

Jihad Adlouni (M)

Mattias Keresztesi (M)

Ersättare:

Birger Kato (S)

Elsemarie Bjellqvist (S)

Staffan Schartner (MP)

Marianne Pettersson (M)

Eva Ångström (M)

Emilie Fors (L)

Susanne Wiklund (C)

Michaela Hollis (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Håkan Falk, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Gunnar Jensen, Sara Lundén, Lena Mittal och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreterarna Oscar Lavelid och Annika Borg och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6.

§ 1 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Exploateringsnämnden utser vice ordföranden Joakim Larsson (M) att tillsammans med ordföranden Stefan Hansson (S) justera dagens protokoll.

Justering sker måndagen den 19 mars 2018.

§ 2 Frågor för beredning och eventuell information från kontoret

Inga frågor för beredning eller information från kontoret behandlas.

§ 3 Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 20 februari 2018 och från den 8 mars 2018 anmäls.

§ 4 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2018-00025

Beslut

1 Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 21 februari 2018.

§ 5 Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Dnr E2018-00160

Inget protokoll finns att anmäla vid detta sammanträde.

§ 6

Anmälan av ekonomisk uppföljning per februari 2018

Dnr E2018-00499

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 7

Om att utlysa arkitekttävling för att planera tät naturstad i Årstaskogens krans. Motion (2017:57) av Björn Ljung och Peter Backlund (båda L). Anmälan av svar på remiss

Dnr E2018-00101

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Abit Dundar (L) enligt följande:

Vi är positiva över att kontoret inte är direkt kritiska mot förslaget att anordna arkitekttävling för en tät naturstad i Årstaskogens krans. Det är synd att kontoret inte vill ta beslut om ärendet nu, trots att markanvisningsförfarandet drar igång redan nu i höst.

Det finns fördelar och nackdelar med arkitekttävlingar. Vad gäller det specifika området är fördelarna övervägande. Området ligger väldigt känsligt till med många brydda medborgare som bor i närheten. En arkitekttävling med flera alternativ kan vara ett sätt att förankra kommande byggnation och se till så att olika innovativa alternativ utreds. Och innovativa lösningar kan behövas då många delar av områdena runt skogen har utmanande fysiska förutsättningar, samtidigt som områdena har potential att bli några av Stockholms mest attraktiva.

§ 8**Hemställan till Stockholms kommunfullmäktige om godkännande av förslag angående kommunalt ansvar för sopsugsanläggningar. Anmälan av svar på remiss**

Dnr E2018-00280

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 13 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 9**Om att bygga träkvarter i nya Alvik. Motion (2017:55) av Björn Ljung och Peter Backlund (båda L). Anmälan av svar på remiss**

Dnr E2018-00099

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Abit Dundar (L) enligt följande:

Enligt tidsplanen för Alviks programarbete skulle programmet ha presenterats redan 2017. Att många projekt blir försenade är i längden ett problem som beror på att exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fortfarande är underbemannade och behöver ökade anslag för att klara den press som finns på stadsutvecklingstakten. Att det är för tidigt för att säga om eventuella trähus skulle passa i området för att markanvisningarna dröjer till 2019 håller vi inte med om. Det är fullt möjligt för staden att sätta upp prioritering för varför och hur vi markanvisar, utefter olika områdens syfte och förutsättningar. I det här fallet passar bebyggelse i trä speciellt bra samtidigt som det finns uttalade mål om att mer bebyggelse i trä behövs.

§ 10**Om åtgärder för ett säkrare och tryggare Stockholm för alla. Motion (2017:54) från Anna König Jerlmyr m.fl. (M). Anmälan av svar på remiss**

Dnr E2017-03762

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 11**Mark- och miljödomstolens dom angående tomträttsavgäld för fastigheterna Trafikflyget 1, 3 och 5**

Dnr E2014-00207, E2014-00208, E2014-00209

*Sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen**19 kap. 9 §.**Sekretessbelagt av exploateringsnämnden***Beslut**

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att överklagandet av mark- och miljödomstolens dom ska vidhållas.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 12

Mark- och miljööverdomstolens dom angående tomträttsavgäld för fastigheten Spektern 13 på Norrmalm

Dnr E2012-5141-01969

*Sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen
19 kap. 9 §.*

Sekretessbelagt av exploateringsnämnden

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att överklagandet av Mark- och miljööverdomstolens dom ska vidhållas.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 13

Om planläggning för bostäder vid Snösätra verksamhetsområde. Motion (2017:51) av Joakim Larsson (M) och Lars Jilmstad (M). Svar på remiss
Dnr E2017-04799

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och Abit Dundar (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och att därutöver anföra:

Moderaterna har en plan för Snösätra verksamhetsområde, ett område som varit föremål för diskussion om att utvecklas för bostadsändamål under flera års tid. Marken ägs av Stockholms stad och har varit utarrenderad till varierade verksamheter. Någon utveckling för bostadsändamål har dock hittills inte kommit till stånd. Delvis beroende på det något avsides läget och att marken är förorenad. En ändrad användning till bostäder skulle således kräva investeringar i form av marksanering.

I dag är platsen nedgången och föremål för diverse ravefester och graffitifestivaler. I princip alla väggar på verksamhetsområdets byggnader är helt målade med graffiti och detta har även spridit sig ut i naturen runtomkring, med nedklottrade träd och stenar. Under relativt lång tid har även platsen använts till dumpning av sopor, bildäck och annat som inte hör naturen till.

De allra flesta skulle nog önska att området städas upp till att bli en tryggare och renare miljö. Delar av platsen har också markanvisats tidigare, men utan att detta resulterat i någon färdig detaljplan. Därför vill Moderaterna ombesörja markanvisning och planläggning av platsen vid Snösätra verksamhetsområde för bostadsändamål.

En bostadsbebyggelseutveckling vid Snösätra industriområde går därtill i linje med stadsbyggnadsinriktningen i stadens översiktsplan, då målsättningen är att bygga bort barriärer. Detta skulle bidra till sammankopplingen mellan Högdalen, Rågsved, Fagersjö och Farsta.

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och Abit Dundar (L).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 14

Bostäder och förskola inom Snödroppen 28 samt delar av Hässelby Villastad 28:1 och 29:10 i Hässelby Villastad. Reviderat genomförandebeslut

Dnr E2014-02180

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner genomförandet av exploatering inom fastigheten Snödroppen 28, del av Hässelby Villastad 28:1 och 29:10 i Hässelby Villastad omfattande investeringsutgifter om 14,1 mnkr och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 13 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 15**Utgår****§ 16****Förlikningsavtal med Fastighetspartner Bromma AB om tomträtten Riksby 1:13. Markanvisning för bostäder, förskola och verksamheter inom fastigheterna Riksby 1:13 och Ulvsunda 1:1 i Riksby till Fastighetspartner Bromma AB**

Dnr E2018-00257

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner förlikningsavtal, inklusive bilagor, med Fastighetspartner Bromma AB gällande uppsagd tomträtt för fastigheten Riksby 1:13, bilaga 1 till kontorets tjänsteutlåtande, samt anvisar mark för bostäder, förskola och verksamheter inom fastigheterna Riksby 1:13 och Ulvsunda 1:1 till Fastighetspartner Bromma AB och ger kontoret i uppdrag att teckna förlikningsavtal, arrendeavtal samt markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.
- 3 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) enligt följande:

Vi uppskattar att staden och tomträtsinnehavaren har kommit överens om en förlikning. Processen som lett fram till detta hade dock aldrig varit nödvändigt om staden agerat mer professionellt gentemot tomträtsinnehavaren från början.

När stadens syfte var att bygga bostäder på den aktuella fastigheten borde staden i första hand försökt nå en uppgörelse med tomträtsinnehavaren så att målet att uppnå bostadsexploatering på goda ekonomiska grunder tillgodoses på ett mindre ingripande sätt än genom uppsägning av tomträtsavtalet. Vi anser att staden i första hand genom diskussion och förhandling med tomträtthavaren borde försökt nå en uppgörelse i fråga om framtida bostadsexploatering och dess framtida avgäld, samt i vilken omfattning tomträtsinnehavaren ska kunna delta i bostadsexploateringen. En dålig hantering har istället lett till att staden framstått som en brutal aktör och till stora kostnader för staden och därmed skattebetalarna. Helt i onödan.

Särskilt uttalande lämnas av Abit Dundar (L) enligt följande:

När förslaget om att säga upp tomträten var uppe för beslut i exploateringsnämnden den 15 oktober 2015 valde vi att reservera oss mot beslutet. Då framförde vi att staden som förhandlingspart alltid först måste försöka nå en uppgörelse med tomträtsinnehavaren när staden vill upphäva tomträter, så att målet om bostadsexploatering kan uppnås med rimlig grad av ingripande. Nu ser vi konsekvenserna av ett buffligt förfarande där staden, istället för att direkt hitta en rimlig uppgörelse som är acceptabel för båda parter, nu tvingas till förlikningsavtal efter att staden klandrats och en onödig domstolsprocess har behövts ta vid – precis som vi förutspådde i vår reservation till beslutet 2015.

Staden ska alltid agera på ett rättfärdigt sätt som avtalspartner, oavsett om det gäller hårda krav för mänskliga rättigheter, eller om det gäller proffsigt och lagmässigt agerande mot annan part. Nu hoppas vi att majoriteten tar lärdom av det här fallet, och i fortsättningen är mer lyhörda för våra varningar.

Ersätтарыttrande

Susanne Wicklund (C) och Michaela Hollis (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

§ 17

Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder m.m. inom fastigheterna Stadshagen 1:1 och Gladan 3 i Stadshagen

Tillägg till markanvisningsavtal inom Stadshagen 1:5 och 1:1 till Besqab Projektutveckling AB, AB Borätt, AB Stockholmshem, Skolfastigheter i Stockholm AB, Sidöparken AB, Erik Wallin Byggnadsfirma AB

Avtal om fastighetsreglering med Stockholms läns landsting avseende del av Gångaren 12, Glaven 8 respektive Glaven 12

Genomförandeavtal med Stockholms läns landsting/SL avseende Stadshagens tunnelbanestation

Projekt Stadshagen. Genomförandebeslut

Dnr E2013-513-01908

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom del av Stadshagen 1:1 och 1:5, Gladan 3, Glädjen 9 och Mariedal 1 omfattande investeringsutgifter om 693 mnkr inklusive förvärv om cirka 17,3 mnkr och investeringsinkomster om 48 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner för sin del försäljning av mark inom Stadshagen 1:1 till Tjället 1 Projektutveckling AB med en försäljningsinkomst om cirka 132 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner försäljningen och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att träffa erforderliga avtal.
- 3 Exploateringsnämnden godkänner för sin del försäljning av fastigheten Gladan 3 och del av Stadshagen 1:1 till Balder Sankt Göran AB med en försäljningsinkomst om cirka 77 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner försäljningen och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

- 4 Exploateringsnämnden godkänner exploateringsavtal för Gångaren 13 inklusive försäljning av mark inom Stadshagen 1:1 till Gångaren 13 Fastigheter AB med en försäljningsinkomst om cirka 1,2 mnkr.
- 5 Exploateringsnämnden godkänner avtal om fastighetsreglering enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande mellan Staden och Stockholms läns landsting för del av Gångaren 12, del av Glaven 8 och 12 och ger kontoret i uppdrag att teckna avtal om fastighetsreglering.
- 6 Exploateringsnämnden godkänner genomförandeavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande med Stockholms läns landsting/SL avseende anläggningar för Stadshagens tunnelbanestation mm och ger kontoret i uppdrag att teckna avtalen.
- 7 Exploateringsnämnden godkänner tillägg till markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande för AB Borätt, Besqab Projektutveckling AB, Sidöparken AB, Erik Wallin Byggnadsfirma AB, AB Stockholms hem och Skolfastigheter i Stockholm AB och ger kontoret i uppdrag att teckna tillägg till markanvisningsavtal.
- 8 Exploateringsnämnden avsätter minst 20 miljoner kronor av investeringsmedlen inom ramen för genomförandet av exploatering inom del av Stadshagen 1:1 och 1:5, Gladan 3, Glädjen 9 och Mariedal 1 för relevanta grönkompensationsåtgärder i Fredhällsparken.

Det är glädjande att vi nu kan komma vidare med planerna för Stadshagen. En förutsättning för stadsutvecklingsprojektet är att en 11-spelsplan byggs som kompensation i Fredhällsparken. Det är angeläget att omfattande grönkompensationsåtgärder vidtas för att kompensera de gröna kvaliteter som tas i anspråk genom anläggandet av fotbollsplanen, vilket varit en förutsättning för att vi ska kunna gå vidare med projektet. Inom ram för projektet ska minst 20 miljoner kronor gå till relevanta ekologiska åtgärder i och runt parken, som kompensation för de träd som behöver tas ned. Det är i detta arbete viktigt att berörda förvaltningar deltar aktivt i detta arbete i syfte att uppnå bästa möjliga resultat.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2018.
Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom del av Stadshagen 1:1 och 1:5, Gladan 3, Glädjen 9 och Mariedal 1 omfattande investeringsutgifter om 693 mnkr inklusive förvärv om cirka 17,3 mnkr och investeringsinkomster om 48 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Godkänner för sin del försäljning av mark inom Stadshagen 1:1 till Tjället 1 Projektutveckling AB med en försäljningsinkomst om cirka 132 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner försäljningen och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att träffa erforderliga avtal.
- 3 Godkänner för sin del försäljning av fastigheten Gladan 3 och del av Stadshagen 1:1 till Balder Sankt Göran AB med en försäljningsinkomst om cirka 77 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner försäljningen och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att träffa erforderliga avtal.
- 4 Godkänner exploateringsavtal för Gångaren 13 inklusive försäljning av mark inom Stadshagen 1:1 till Gångaren 13 Fastigheter AB med en försäljningsinkomst om cirka 1,2 mnkr.
- 5 Godkänner avtal om fastighetsreglering enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande mellan Staden och Stockholms läns landsting för del av Gångaren 12, del av Glaven 8 och 12 och ger kontoret i uppdrag att teckna avtal om fastighetsreglering.
- 6 Godkänner genomförandeavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande med Stockholms läns landsting/SL avseende anläggningar för Stadshagens tunnelbanestation m.m. och ger kontoret i uppdrag att teckna avtalen.
- 7 Godkänner tillägg till markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande för AB Borätt, Besqab Projektutveckling AB, Sidöparken AB, Erik Wallin Byggnadsfirma AB, AB Stockholms hem och Skolfastigheter i Stockholm AB och ger kontoret i uppdrag att teckna tillägg till markanvisningsavtal.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar

(L) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Ersätтарыttrande

Ersätтарыttrande lämnas av Susanne Wicklund (C) enligt följande:

Hade jag haft yrkanderätt hade jag yrkat
Att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
Att därutöver anföra:

Det är glädjande att projektet Stadshagen nu fortskrider med planering av drygt 1 700 lägenheter. Förutom flera nya bostäder föreslås en flytt av tennishallen från Kristineberg till under 7-spelsplanen på den ombyggda Stadshagens IP, vilket möjliggör färdigställande av Kristinebergs strandpark. Det ombyggda Stadshagens IP kommer att innehålla en fullstor regelrätt 11-spels konstgräs fotbollsplan och en regelrätt 7-spels konstgräs fotbollsplan.

Dock ställer vi oss kritiska till att en fullstor fotbollsplan ska komma att anläggas i Fredhällsparken. Stockholms grönområden behövs för att skapa en attraktiv stad med möjlighet till rekreation. Att bygga igen Fredhällsparken, som idag är en populär plats att vistas i, är inte ett klokt och långsiktigt hållbart alternativ för en växande stad som behöver fler – inte färre, park- och grönområden. Vi anser att Fredhällsparken ska få vara kvar som en av stadens viktiga gröna lungor.

Samtidigt är behovet av fler idrottsytor viktigt att lösa, men att bygga igen en trevlig och väl utnyttjad stadspark är en för stadsmiljön och stockholmarna dålig lösning. Vi uppmanar därför staden att utreda andra platser där 11-spelsplanen istället kan byggas. Det är i vår mening bättre att använda redan hårdgjorda ytor istället för att bygga igen parker i stadens centrum. En sådan hårdgjord yta som vi uppmanar staden att undersöka närmare är parkeringsytorna vid Fyrverkarbacken i Marieberg.

Slutligen vill vi poängtera att ovan nämnda antal bostäder

med råge hade kunnat byggas, samtidigt som staden inte hade behövt göra anspråk på några av Stockholms park- eller grönområden, genom att bygga högre hus. Genom att bygga högt och tätt kan vi bygga bostäder utan att ta grönområden i anspråk. Centerpartiet i Stockholm har under ett drygt decennium kämpat för högre hus, inte minst för att undvika situationer likt denna. Med rubricerat ärende blir det tydligt att vi tyvärr inte har fått gehör.

§ 18

Återvinningscentral, förbehandlingsanläggning, matavfallsanläggning, värmeverk och därmed samhörigt ändamål inom del av fastigheterna Tippen 2, Tippen 4 och Örby 4:1 i Högdalen och del av Gubbängen 1:1 i Fagersjö. Reviderat inriktningsbeslut samt delgenomförandebeslut

Dnr E2015-01082

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet (reviderat inriktningsbeslut).
- 2 Exploateringsnämnden godkänner den del av genomförandet av exploatering inom Tippen 4 som avser flytt av fjärrvärmeledning (Farstaledningen) för att möjliggöra en ny matavfallsanläggning m.m. omfattande investeringsutgifter om 20 mnkr och ger exploateringskontoret i uppdrag att genomföra beställning av ledningsflytten (delgenomförandebeslut).

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 19

Naturresevat för Hagsätraskogen. Beslut om samråd

Dnr E2018-00363

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att skicka förslag till bildande av Hagsätraskogens naturreservat enligt bilagor till kontorens gemensamma tjänsteutlåtande på samråd.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 22 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

Ersätтарыttrande

Ersätтарыttrande lämnas av Susanne Wicklund (C) enligt följande:

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande pekas ut. Naturområden är en del av stadens attraktionskraft. Centerpartiet arbetade under lång tid arbetat för att få till naturreservat i Älvsjöskogen vilket äntligen skedde 2015. I och med detta beslut säkrades värdefulla grönytor i staden.

Efter besvikelsen med att den rödgrönrosa majoriteten beslutat att bygga i delar av Årstaskogen noterar vi nu att de vill gå vidare med det olyckliga i att göra naturreservat i den östra delen av Älvsjöskogen, eller Hagsätraskogen som den numera benämns. Ett sådant beslut skulle hota förlängningen av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. Den östra delen av Älvsjöskogen behövs dessutom för att skapa fler bostäder i Stockholm och delar av framtida intäkter från markförsäljningar behövs för finansiering av stadsdelens utveckling. Det blir svårt att försvara en tunnelbanesträckning

utan den intäkten. Däremot är vi angelägna om att koppla samman Hagsätraskogen och Älvsjöskogen med en ekodukt. En sådan förbindelse skulle knyta ihop området och underlätta för människor att röra sig mellan områdena. Den skulle också underlätta spridningen för djur- och växtliv.

§ 20

Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bilverkstad m.m. inom fastigheten Tanklocket 3 och del av Älvsjö 1:1 i Rågsved med Tanklocket Fastighets AB

Dnr E2018-00462

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner försäljning av mark inom Tanklocket 3 del av Älsjö 1:1 med en försäljningsinkomst om cirka 1,3 mnkr och ger kontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 21

Kulturkampanjens kulturhus intill Magelungsvägen och Rågsveds friområde. Nytt arrendeavtal

Dnr E2018-00452

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att teckna ett nytt arrendeavtal för del av Örby 4:1 i enlighet med förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Det är glädjande att ett nytt arrendeavtal nu kan tecknas mellan föreningen Kulturkampanjen och staden. Kulturhuset Cyklopen som föreningen driver utgör ett värdefullt kulturinslag i Högdalen, och i och med det nya avtalet kommer föreningen att få ett utökat område inom vilket man kan bedriva sin verksamhet. Vi behöver mer kultur i förorterna, och Cyklopen utgör ett gott exempel på ett levande kulturhus i söderort.

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) enligt följande:

Vi konstaterade när uppdraget om ett nytt arrendeavtal med föreningen gavs till kontoret, att Kulturkampanjen har underlåtit att uppfylla villkor i tidigare avtal och dessutom i övrigt brustit i arrendets utövande. Det hade framkommit att arrendatorn uppfört byggnad, scenkonstruktion, graffityplank, jordvall samt uppställt en container och en skrotbil, allt på mark utanför arrendeområdet. Kontoret menar nu att avtalet förtydligats, att föreningen vidtagit en rad åtgärder för att minska klagomålen på verksamheten och få ordning på området utanför deras arrendeområde samt att ett vite införts i det fall avtalet inte följs. Med anledning av tidigare oegentligheter fann vi det för självklart att inte teckna ett utvidgat arrende med arrendatorn och kan nu endast hoppas att föreliggande förslag till avtal följs.

Ersättaryttrande

Michaela Hollis (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

§ 22**Markanvisning för bostäder inom fastigheten Farsta 2:1 i Farsta till Småa AB, Veidekke Bostad AB, Skolfastigheter i Stockholm AB och Stockholms Stads Parkerings AB. Larsboda strand. Reviderat inriktningsbeslut**

Dnr E2017-03629

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del fortsatt utredning av förutsättningarna för exploatering inom Farsta 2:1 samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner projektet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att fortsätta utredningarna upp till 36 mnkr (inriktningsbeslut).
- 2 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostadsändamål inom delprojekt Karlsviks strand, del av fastigheterna Farsta 2:1 och Farsta 2:9, till Småa AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 3 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostadsändamål inom delprojekt Karlsviks strand, del av fastigheterna Farsta 2:1 och Farsta 2:9, till Veidekke Bostad AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 4 Exploateringsnämnden anvisar mark för skola inom del av fastigheterna Farsta 2:1 och Farsta 2:9, till Skolfastigheter i Stockholm AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 5 Exploateringsnämnden anvisar mark för förskola inom del av fastigheten Farsta 2:1 till, Skolfastigheter i Stockholm AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 6 Exploateringsnämnden anvisar mark för parkeringsanläggning inom del av fastigheterna Farsta 2:1 och Farsta 2:9, till Stockholms Stads Parkerings AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 23**Markanvisning för bostäder inom fastigheten Farsta 2:1 i
Larsboda till AB Familjebostäder**

Dnr E2018-00413

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Farsta 2:1 till AB Familjebostäder och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 5 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 24**Exploateringsavtal för utveckling inom fastigheten
Brädstapeln 16 m.m. på Kungsholmen med Areim
Stockholm Brädstapeln AB**

Dnr E2018-00589

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner exploateringsavtal inom Brädstapeln 16 m.m. med Areim Stockholm Brädstapeln AB och ger kontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) enligt följande:

Vi är skarpt kritiska till förslagen om ombyggnationer av Brädstapeln 16 och har tidigare krävt återremiss när ärendet varit uppe i stadsbyggnadsnämnden. Förändring av kvarteret har föreslagits i flera omgångar genom åren, allt från rivning av den fyrkantiga entrébyggnaden till mer eller mindre märkliga ny-, om-, och tillbyggnader. Vid samtliga tillfällen har Stadsmuseet, Länsstyrelsen, allmänhet och sakägare haft stora invändningar. Det bör vara möjligt göra förändringar också på blåklassade byggnader. I detta fall är förslagen till förändringar så omfattande att de inte är lämpliga.

§ 25

Exploateringsavtal med försäljning, för bostadsändamål inom del av fastigheten Sävlången 1, Sävlången 2, Idlången 3 och Årsta 1:1 i Årsta med AB Stockholmshem
Dnr E2018-00667

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner försäljning av mark inom del av fastigheten Sävlången 1, Sävlången 2, Idlången 3 och Årsta 1:1 till AB Stockholmshem med en försäljningsinkomst om 15 mnkr och ger kontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) enligt följande:

Vi är övertygade om att tätare planering i kvartersstruktur skulle kunna skapa mer trivsamma miljöer och fler bostäder och vår principiella hållning är att Stockholm inte har råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen eftersom behovet av bostäder är skriande. Vi ser helst att ny bebyggelse byggs i en kvartersstruktur istället för i form av helt separerade bostadshus. Det skulle skapa bättre förutsättningar för levande bottenvåningar med ökat folkliv och bättre stadskvalitéer. Genom att bygga i kvartersstruktur möjliggör vi dessutom fler lägenheter än i gällande förslag. En tydlig kvartersstruktur skulle också tillföra nya stadskvalitativa värden till stadsdelen. Det skulle i sin tur skapa ett större utbud och ökad variation i bostadsutbudet.

Ersätтарыtrande

Susanne Wicklund (C) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

§ 26**Arrendeavtal för del av fastigheten Norrmalm 2:63 på
Norrmalm med AB Nordiska Kompaniet**

Dnr E2018-00372

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner arrendeavtal rörande del av fastigheten Norrmalm 2:63 på Norrmalm.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 27**Föravtal till exploateringsavtal för Yxan 4**

Dnr E2018-00448

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner föravtal till exploateringsavtal med Stiftelsen Borgerskaps Enkehus och Gubbus rörande Yxan 4.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 28**Södermalm 9:10 m.fl. område vid Rosenlundsparken.
Reviderat genomförandebeslut**

Dnr E2017-04786

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del det fortsatta genomförandet av projekt Rosenlundsparken, omfattande investeringsutgifter om 193,2 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner det fortsatta genomförandet.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 29**Laglighetsprövning av exploateringsnämndens beslut 2017-12-07, § 38, om markanvisning för bostäder inom fastigheten Hjorthagen 1:3 på Östermalm, Norra Djurgårdsstaden, till AB Abacus Bostad**

Dnr E2017-01021

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att till Förvaltningsrätten i Stockholm överlämna yttrande i mål nr 352-18 enligt bilagt förslag, bilaga 2 till kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 30**Förslag till nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023. Anmälan av svar på remiss**

Dnr E2017-04767

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 31**Vattenmyndigheternas samråd, arbetsplan och tidsplan för förvaltningsplan 2021-2027 samt förslag till åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen. Svar på remiss**

Dnr E2017-04359

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anser remissen besvarad med

kontorets tjänsteutlåtande.

- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 32

Om att inrätta innovationszoner för ett mer effektivt och miljömedvetet byggande. Motion (2017:66) av Abit Dundar (L). Svar på remiss

Dnr E2017-04780

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anser remissen besvarad med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Abit Dundar (L) enligt följande:

Utmaningarna för byggandet i staden har kanske aldrig varit fler eller mer omfattande. Under det senaste decenniet har det flyttat in människor till Stockholmsregionen vars antal årligen

motsvarat en större småstads befolkning. Samtidigt har den nationella byggpressen drivit upp kostnaderna för att bygga och arbetskraftsbristen är ett faktum som gör sig särskilt påmind i Stockholm som har en naturligt låg arbetslöshet i och med sin roll som tillväxtmotor för landet. I den tryckkammaren av utvecklingsbehov ligger byggbranschen fortfarande efter i att anamma automatisering och digitalisering, och hamnar ofta på jumboplats i rankingar över hur olika branscher lyckats effektivisera sina processer med nya teknik. Samtidigt blir behoven av att bygga mer miljövänligt allt större. Inom en snar framtid ska Sverige vara klimatneutralt. Har det någonsin funnits särskilda behov av innovativa lösningar för Stockholms byggande är det nu.

Vi delar kontorets syn att innovationstänkande ska vara en naturlig del av alla projekt – oavsett var de är placerade. Utmaningar och problem ska bemötas med bästa möjliga lösningar. Vi delar dock inte kontorets syn att innovationsområdena i Norra Djurgårdsstaden på något sätt skulle stå i konflikt med nya innovationszoner, och vi delar heller inte synen att dessa gör nya innovationszoner helt överflödiga. Innovationsarbetet i Norra Djurgårdsstaden har fått ge plats åt många nya lösningar och hjälpt den utveckling av stadens samlade byggkompetens som rådande situationen efterfrågar. I vår vision om Stockholm finns det alltid flera fungerande plattformar där innovativt byggande uppmuntras och nya lösningar, även om de bryter mot rådande normer, kan testas.

§ 33

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Tensta 4:10 samt inom del av fastigheten Akalla 4:1 i Tensta till D. Carnegie & Co AB

Dnr E2016-03593

Bordlagt den 1 februari 2018, pkt 13

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 januari 2018.

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 34**Exploateringsavtal samt markanvisning och försäljning av tillskottsmark för bostäder inom Bromstensstaden. Markanvisning för skola till SISAB. Genomförandebeslut etapp 2. Reviderat genomförandebeslut etapp 1. Reviderat inriktningsbeslut för hela Bromstensstaden**

Dnr E2017-03553

Bordlagt den 1 februari 2018, pkt 14

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom del av Bromstens industriområde, kallat etapp 2, omfattande investeringsutgifter om 144 mnkr och investeringsinkomster om 266 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att teckna erforderliga avtal och genomföra projektet. Genomförandebeslut.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner för sin del det fortsatta genomförandet av exploatering inom del av Bromstens industriområde, kallat etapp 1, omfattande investeringsutgifter om 910 mnkr och investeringsinkomster om 65 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner det fortsatta genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra projektet. Reviderat genomförandebeslut.
- 3 Exploateringsnämnden godkänner för sin del fortsatt utredning av förutsättningarna för exploatering inom hela Bromstensstaden samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner inriktningen för projektet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att fortsätta utredningarna, teckna erforderliga avtal samt utföra nödvändig förprojektering upp till 10 mnkr.

- 4 Exploateringsnämnden godkänner försäljning av tillskottsmark inom del av Bromsten 8:31 till Fastighetspartner Bromsten AB och Ikano Bostadsutveckling AB i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
- 5 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostadsändamål inom del av fastigheten Bromsten 8:31 till Ikano Bostadsutveckling AB och Fastighetspartner Bromsten AB.
- 6 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa exploateringsavtal mellan exploateringsnämnden och Ikano Bostadsutveckling AB avseende Gunhild 4 m.fl., JM AB avseende Gunhild 7 m.fl. och Fastighetspartner Bromsten AB avseende Gustav 1 och Gunhild 5 m.fl. och träffa erforderliga avtal där bolagen ersätter staden för kostnader för allmänna anläggningar.
- 7 Exploateringsnämnden återremitterar anvisningen av mark för skoländamål inom del av fastigheten Bromsten 8:26 till Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) i väntan på SAMS utredning om lokalisering av skola i området.

Exploateringsnämnden välkomnar att Bromstens industriområde kan utvecklas med bostäder, lokaler och nya attraktiva offentliga rum. I samband med att området omvandlas och fler och fler flyttar in i området kommer det finnas behov av utökad skolkapacitet i området. Det framgår av ärendet att det för att säkerställa beslutsunderlaget för lokalisering av skola inom SAMS genomförs en utredning, där studerade skolplatser och förslag till alternativa lokaliseringar av skola ska redovisas. Med anledning av den pågående utredningen föreslås att den föreslagna markanvisningen till SISAB återremitteras i väntan på resultatet. Detta i syfte att för att försäkra oss om att inga andra bättre alternativ finns för skolans lokalisering.

Graffitimålningen Fascinate utgör ett viktigt kulturhistoriskt inslag i området. I detaljplanen för kvarteret Tora understryks att konstverket ska bevaras till följd av dess kulturhistoriska värden. Åtgärder bör därför vidtas i syfte att låta Fascinate leva vidare. I första hand bör möjligheter för upprustning av konstverket i dess nuvarande form vidare beaktas, men om detta anses svårt att lösa inom projektet ska konstverket bevaras i annan form. Konstverket får inte utgöra fara för barnen i lekparken.

Kontoret förslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom del av Bromstens industriområde, kallat etapp 2, omfattande investeringsutgifter om 144 mnkr och investeringsinkomster om 266 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att teckna erforderliga avtal och genomföra projektet. Genomförandebeslut.
- 2 Godkänner för sin del det fortsatta genomförandet av exploatering inom del av Bromstens industriområde, kallat etapp 1, omfattande investeringsutgifter om 910 mnkr och investeringsinkomster om 65 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner det fortsatta genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra projektet. Reviderat genomförandebeslut.
- 3 Godkänner för sin del fortsatt utredning av förutsättningarna för exploatering inom hela Bromstensstaden samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner inriktningen för projektet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att fortsätta utredningarna, teckna erforderliga avtal samt utföra nödvändig förprojektering upp till 10 mnkr. Reviderat inriktningsbeslut.
- 4 Godkänner försäljning av tillskottsmark inom del av Bromsten 8:31 till Fastighetspartner Bromsten AB och Ikano Bostadsutveckling AB i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
- 5 Anvisar mark för bostadsändamål inom del av fastigheten Bromsten 8:31 till Ikano Bostadsutveckling AB och Fastighetspartner Bromsten AB.
- 6 Anvisar mark för skoländamål inom del av fastigheten Bromsten 8:26 till Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 7 Ger kontoret i uppdrag att träffa exploateringsavtal mellan exploateringsnämnden och Ikano Bostadsutveckling AB avseende Gunhild 4 m.fl., JM AB avseende Gunhild 7 m.fl. och Fastighetspartner Bromsten AB avseende Gustav 1 och Gunhild 5 m.fl. och träffa erforderliga avtal där bolagen ersätter staden för kostnader för allmänna anläggningar.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att i huvudsak godkänna kontorets förslag till beslut.
  - 2 Att förslaget till markanvisning för skoländamål inom del av fastigheten Bromsten 8:26 till Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) utgår.
  - 3 Att exploateringskontoret omgående återkommer till nämnden med en alternativ lokalisering av skolan utifrån bostadsutvecklingen inom ramen för pågående detaljplanearbete.
  - 4 Att därutöver anföra:

Stockholms utveckling under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i stadens historia. För att klara den framtida utvecklingen behöver vi lära av de misstag som begåtts tidigare.

Det handlar inte enkom om att bygga nya bostäder. I ett snabbt växande Stockholm behövs såväl fler bostäder som skolor, idrott och annan samhällsservice. En god stadsplanering tar hänsyn till samtliga dessa behov och klarar av att låta olika intressen samspela. Detta är tyvärr något som skiftande majoriteter i viss mån, historiskt sett, inte klarat av att leva upp till. I exempelvis Mariehäll/Annedal har planering och utbyggnad av skollokaler inte fullt ut följt med i planläggningen av nya bostäder. Resultatet blir ett underskott av nödvändig samhällsservice när nya invånare och barnfamiljer flyttar in. Samma sak kan sägas gälla för idrottsytor i staden.

2014 invigdes den nya konstgräsplanen på Bromsten IP. Det var ett mycket välkommet tillskott av idrottsytor för barn och unga i västra Stockholm. Vid och kring platsen pågår en planprocess för Gustav 1, Gunhild 4, 5 och 7, Skogängsvägen innehållande omkring 1 000 nya bostäder. Förslaget innebär att den tre år gamla fotbollsplanen rivs för att ge plats för en skola för 900 elever. Denna behövs givetvis också, men det faller på sin egen orimlighet om dessa två olika verksamheter skulle stå emot varandra. Stockholms stad investerade drygt 12 miljoner kronor i fotbollsplanen, vilket vid en rivning efter blott tre år torde ses som illa spenderade skattemedel.

Det är givetvis orimligt att inte ta såväl behovet av mer idrottsyta som fler skollokaler i beaktande fullt ut när stadsdelar utvecklas för tusentals nya invånare. Detta var också något som underströks av utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen under samrådet för planförslaget. Den nyligen anlagda, och mycket populära, konstgräsplanen på Bromsten IP ska vara kvar och en alternativ placering ska tas fram för den planerade skolan.

- 3) Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
- 1 Att delvis godkänna kontorets förslag till beslut.
  - 2 Att kontoret omgående tar fram en alternativ lokalisering av skolan utifrån bostadsutvecklingen i föreliggande detaljplan.
  - 3 Att kontoret redovisar alla alternativa platser som studerats för nämnden.
  - 4 Att all fortsatt planering för den nya skolan stoppas fram till dess att alternativ lokalisering utretts utförligt och kontoret fastställer att det är helt omöjligt att hitta en annan lämplig plats.
  - 5 Att därutöver anföra:

Stockholms utveckling under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i stadens historia. För att klara den framtida utvecklingen behöver vi lära av de misstag som begåtts tidigare.

Det handlar inte enbart om att bygga nya bostäder. I ett snabbt växande Stockholm behövs såväl fler bostäder som skolor, idrott och annan samhällsservice. En god stadsplanering tar hänsyn till samtliga dessa behov och klarar av att låta olika intressen samspela. Detta är tyvärr något som skiftande majoriteter i viss mån, historiskt sett, inte klarat av att leva upp till. I exempelvis Mariehäll/Annedal har planering och utbyggnad av skollokaler inte fullt ut följt med i planläggningen av nya bostäder. Resultatet blir ett underskott av nödvändig samhällsservice när nya invånare och barnfamiljer flyttar in. Samma sak kan sägas gälla för idrottsytor i staden.

2014 invigdes den nya konstgräsplanen på Bromsten IP. Det var ett mycket välkommet tillskott av idrottsytor för barn och unga i västra Stockholm. Vid och kring platsen pågår en planprocess för Gustav 1, Gunhild 4, 5 och 7, Skogängsvägen innehållande omkring 1 000 nya bostäder. Förslaget innebär att den tre år gamla fotbollsplanen rivs för att ge plats för en

skola för 900 elever. Denna behövs givetvis också, men det faller på sin egen orimlighet om dessa två olika verksamheter skulle stå emot varandra. Stockholms stad investerade drygt 12 miljoner kronor i fotbollsplanen, vilket vid en rivning efter blott tre år torde ses som illa spenderade skattemedel.

Det är givetvis orimligt att inte ta såväl behovet av mer idrottsyta som fler skollokaler i beaktande fullt ut när stadsdelar utvecklas för tusentals nya invånare. Detta var också något som underströks av utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen under samrådet för planförslaget.

Ska skolan fungera måste också antalet utbildningsplatser vara tillräckliga. Därför ställer vi inget ultimatum som riskerar att hindra den nya skolan, trots att vi är starkt kritiska till valet av placering. Vi kräver däremot att nya placeringar utreds, både på privat och kommunal mark, samt att alla planer för den nya skolan bromsas fram till att staden vänt på varje sten för att hitta en alternativ placering och redovisat dessa för nämnden.

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Susanne Wicklund (C) och Michaela Hollis (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

§ 35

Strategi för en äldrevänlig stad. Svar på remiss

Dnr E2017-04884

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anser remissen besvarad med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna förslaget till beslut och att därutöver anföra:

Alla stockholmare ska kunna åldras med frihet, självbestämmande och värdighet. Äldre ska respekteras för sin individualitet och sina livsval. Möjligheten att påverka sitt eget liv ska inte försämrats bara för att man blir gammal.

De fokusområden som lyfts i underlaget och som utgår från WHO:s definitioner på en äldrevänlig stad berör knappt omsorgssidan. Begreppet ”program för framtidens äldreomsorg” leder tankarna till ett genomtänkt och sammanhållet program för stadens äldreomsorg, där förebyggande verksamhet, hemtjänst, boende, hemsjukvård och även samverkan med landstinget finns som naturliga och sammanhållande delar. Det ter sig inte sannolikt att detta kommer att vara fokus för strategin för en äldrevänlig stad. Idén att ta fram en strategi för en äldrevänlig stad är lovvärd. Staden behöver bli bättre anpassad för alla äldre, såväl de som har äldreomsorg som de som inte har det. Livsvillkoren för alla äldre – även dem som inte har äldreomsorg - behöver uppmärksammas mer. Att ta fram en strategi för en äldrevänlig stad står inte i konflikt med, men kan heller inte ersätta, ett program för framtidens äldreomsorg. Därför bör arbetet med ett sådant program återupptas. Ett sådant program kan innebära en mer sammanhållen omsorgskedja och långsiktig planering för hur vi ska hantera en ökande åldrande befolkning.

Angående underlaget och det kommande arbetet har vi följande specifika synpunkter: Vi vill betona vikten av att involvera fler äldre i arbetet med strategin och inte minst nå äldre i de stadsdelar där färre äldre engagerar sig i traditionella pensionärsorganisationer. Även om den workshop som anordnades med äldre innehöll för få deltagare för att några mer omfattande slutsatser ska kunna dras så bekräftar ändå resultaten att trygga och anpassade bostäder

och en bra äldreomsorg är viktiga frågor för många äldre. Detta understryker betydelsen av att dessa perspektiv inte tappas ur sikte. Frågan om samverkan med landstinget saknas i princip helt. Detta ter sig svårbegripligt, i synnerhet eftersom landstingets ansvarsområden sjukvård och kollektivtrafik är avgörande för en värdig och bra ålderdom. Även om staden inte har rådighet över dessa områden måste arbetet med en äldrevänlig stad självklart innefatta dialog och samverkan med landstinget. Analysen av inkomstfördelning är tunn och måste kompletteras med uppgifter som inte finns i hållbarhetskommissionens rapporter. En fråga som är av avgörande betydelse för många personer när de tänker på sitt åldrande är pensionerna.

Pensionerna – förvisso en statlig fråga - påverkar naturligtvis frågan om vilken levnadsstandard, service osv som man kan rimligtvis förvänta sig som äldre oavsett inkomst, och vad som bör kunna variera utifrån betalningsförmåga. Underlaget refererar till statliga utredningar som SOU 2008:113, SOU 2015:85 och SOU 2017:21. Det är förvånande att man inte refererar till Ds 2017:12 som de facto innehåller skarpa förslag inom såväl boende som hemtjänst.

Anhörigperspektivet saknas helt, vilket också är förvånande med tanke på att många av de anhöriga själva är äldre. Det är anmärkningsvärt att situationen för kvinnor som utför informell omsorg åt personer utanför det egna hushållet tas upp men inte situationen för dem som vårdar anhöriga. Inte minst med tanke på att det finns en stark jämställdhetsaspekt på de anhörigas situation borde denna aspekt ha lyfts fram tydligare. Arbetet mot åldersdiskriminering är viktigt för en äldrevänlig stad.

Trots en mycket ambitiös retorik från majoritetens sida som rör diskriminering och mänskliga rättigheter konstaterar vi att stadens faktiska arbete mot åldersdiskriminering inte är särskilt omfattande. Staden måste bland annat öka möjligheterna för äldre arbetstagare att stanna kvar i arbetslivet. En fråga som också påverkar de äldres förmåga och vilja att stanna kvar i arbetslivet längre är de ekonomiska incitamenten. Att höja skatterna för äldre som arbetar, som regeringen och majoriteten har gjort, bidrar knappast till en stad där äldre arbetstagare känner sig välkomna och uppskattade.

I en äldrevänlig stad är det givetvis också lätt för äldre att starta och driva företag. I underlaget anges det: ”Deltagarna förmedlade en osäkerhet kring om de verkligen kommer att få hjälp den dag de behöver det.” Det visar på behovet av att en

äldrevänlig stad kan garantera att äldre får den hjälp de behöver. Det här är centrala frågor för en äldrevänlig stad som inte får förbises till förmån för mer abstrakta och symboliska fokusområden. Punkten 1c om framtagande av program framstår som central, i ljuset av att föreliggande dokument endast är ett underlag. Då är det märkligt att beskrivningen av den kommande processen är mycket tunn. Vi hade förväntat oss en tydligare färdplan framåt.

Vi upprepar vikten av att även äldre som inte nås av traditionella former av intressepolitisk påverkan kan göra sin röst hörd. Det arbete med lokala utvecklingsplaner och medborgarbudget som majoriteten har bedrivit inom andra områden riskerar dock att bli en övning i symbolpolitik och falska förespeglningar snarare än verklig påverkan. Det är något anmärkningsvärt att rubriken ”involvering av yrkesaktörer” huvudsakligen handlar om kommunikation nedåt, och inte om själva framtagandet av programmet. Den professionsworkshop som förvaltningen anordnade involverade endast deltagare från äldreomsorgen, trots att strategiarbetet har ett brett anslag där frågor som rör den fysiska stadsmiljön tar stor plats. För att ambitionerna om en äldrevänlig stad ska kunna förverkligas måste arbetet med strategin inte bara förankras hos, utan också tas fram av den samlade kompetens som finns i staden.

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersätтарыttrande

Susanne Wicklund (C) och Michaela Hollis (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

§ 36

Yttrande i mål om laglighetsprövning av exploateringsnämndens beslut 2017-09-21, § 37, om markanvisning för bostäder inom fastigheten Södermalm 9:1 på Södermalm till Olov Lindgren AB

Dnr E2017-02767

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att till Förvaltningsrätten i Stockholm överlämna yttrandet i mål nr 24739-17 enligt bilagt förslag, bilaga 2 till kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 februari 2018.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 37

Försäljning av fastigheten Vasastaden 1:122, Hagastaden, till Stockholm Parkering AB. Återkallande av exploateringsnämndens tidigare beslut från den 1 februari 2018 om kommunfullmäktiges godkännande av försäljning av fastigheten Vasastaden 1:122

Dnr E2017-04748

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att återkalla sitt tidigare beslut från den 1 februari 2018 om kommunfullmäktiges godkännande av försäljning av fastigheten Vasastaden 1:122 (Torsplansgaraget) i Hagastaden.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner köpeavtal med Stockholm Parkering AB avseende fastigheten Vasastaden 1:122 (Torsplansgaraget) med en försäljningsinkomst om 82,4 mnkr och ger exploateringskontoret i uppdrag att slutföra försäljningen.

- 3 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 6 mars 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 38

Markanvisning för skola, förskola, idrottshall, vård- och omsorgsbostäder samt studentbostäder inom fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 m.fl. och Solna Haga 3:6 i Hagastaden till Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och AB Svenska Bostäder. Svar på skrivelser till kommunstyrelsens pensionärsråd respektive skrivelse från M, L, KD och C

Dnr E2017-03994, E2017-03359, E2018-00170

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för skola, förskola och idrottshall inom del av fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 m.fl. till Skolfastigheter i Stockholm AB.
- 2 Exploateringsnämnden anvisar mark för vård- och omsorgsbostäder inom del av fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 och Solna Haga 3:6 m.fl. till Micasa Fastigheter i Stockholms AB.
- 3 Exploateringsnämnden anvisar mark för studentbostäder inom fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 och Solna Haga 3:6 m.fl. till AB Svenska Bostäder.
- 4 Exploateringsnämnden ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

- 5 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse, E2018-00170, till kommunstyrelsens pensionärsråd.
- 6 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse, E2017-03359, från M, L, KD och C.
- 7 Exploateringsnämnden uppdrar åt kontoret att avsätta utredningsmedel för en idrottshall med läktare inom detaljplaneområde 3 i västra Hagastaden med målsättning att under våren 2018 lyfta en tidig markreservation till nämnden.

Hagastaden är ett mycket viktigt stadsutvecklingsprojekt för hela Stockholmsregionen. Projektet innebär att ett sår läks genom att Stockholm och Solna byggs samman med en ny stadsdel, Hagastaden. Stadsdelen kommer att bestå av en flera tusen nya bostäder, varav ungefär 3 000 i Stockholm, samt kommersiella fastigheter så som kontor och hotell. Utöver detta finns det ett behov av en rad samhällsfunktioner, särskilt i takt med att stadsdelen växer fram. Det råder redan i dag brist på skolplatser, bra gårdar för skola och förskola, idrottsfunktioner och äldreboende i stadsdelen. Det är därför viktigt att dessa planeras in i tillräcklig omfattning i Hagastaden, dels för att täcka befintliga behov och dels för att täcka framtidens behov. Genom den föreslagna markanvisningen kan steg tas mot att lösa dessa behov.

Behovet av idrottsanläggningar i Stockholm är stort och det råder i dag en hallbrist. Det är därför positivt att en fullstor idrottshall planeras i anslutning till skolan, vilket kan bidra både till skolidrotten på dagtid och föreningslivet på kvällar och helger. I detta sammanhang är det värt att nämna att vi är medvetna om att idrottsföreningen KFUM Central tidigare visat intresse för att anlägga en arena med publikkapacitet i det aktuella området. Det är ett mycket välkommet initiativ som möjliggör en mötesplats för ett tryggare samhälle. Däremot kan vi konstatera, med hänvisning till vad som framförs i tjänsteutlåtandet, att det inte är möjligt att på den föreslagna platsen inrymma en arena av den storleken utan att äventyra antalet skolplatser, storlek på skolgård, fotbollsplan eller behovet av äldreboende. Vi vet däremot att behovet av idrottsanläggningar i området är stort och uppdrar därför åt kontoret att förbereda för markanvisning av en mindre arena inom detaljplaneområde 3 invid Torsplan i samarbete med KFUM Central. I det området finns det en tomt som skulle vara mycket väl lämpad för en mindre idrottsarena. Där finns både utrymme och närhet till kollektivtrafik i form av den nya tunnelbanan som planeras, vilket vi anser vara nödvändigt för

att hantera en stor mängd idrottsaktiva och publik till och från anläggningen på ett hållbart sätt.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 28 februari 2018.
Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Anvisar mark för skola, förskola och idrottshall inom del av fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 m.fl. till Skolfastigheter i Stockholm AB.
- 2 Anvisar mark för vård- och omsorgsbostäder inom del av fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 och Solna Haga 3:6 m.fl. till Micasa Fastigheter i Stockholm AB.
- 3 Anvisar mark för studentbostäder inom fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:118 och Solna Haga 3:6 m.fl. till AB Svenska Bostäder.
- 4 Ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 5 Godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse, E2018-00170, till kommunstyrelsens pensionärsråd.
- 6 Godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse, E2017-03359, från M, L, KD och C.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att återremittera ärendet för att hitta en lösning där en idrottshall i KFUM:s regi går att kombinera med de föreslagna markanvisningarna för skola, förskola, vård- och omsorgsboenden samt studentbostäder.
  - 2 Att därutöver anföra:

KFUM är en ideell aktör som står redo att satsa 200 miljoner kronor av egna medel för att satsa på barn och unga i Stockholm i en situation där bland andra idrottsrörelsen och skolor är i stort behov av träningsyta för att klara sina uppdrag. KFUM har under lång tid verkat för att bygga en idrottshall där skola och utemiljöer ska samverka. Här finns således en extern aktör som ekonomiskt vill investera i staden

samt ta på sig ett långsiktigt socialt åtagande som bidrar till stadens utveckling. Att den socialdemokratiskt ledda majoriteten tackar nej till detta erbjudande och istället hänvisar till en annan tomt med helt andra förutsättningar och villkor är inte seriöst.

Staden kan inte göra allt. Vi vill att hela ärendet återremitteras och att exploateringskontoret ges i uppdrag att göra en fördjupad utredning av platsen samt att ta fram ett nytt förslag som utgår från KFUM:s planer. Här finns stora möjligheter för staden, då staden inte ensam behöver ta hela risken. Idrott, skola och studentbostäder strider inte mot bestämmelserna om den Kungliga nationalstadsparken. Möjligheter för vård- och omsorgsboenden samt simhall på platsen ska inkluderas i utredningen och det nya förslaget.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Stefan Hansson (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Veronica Eriksson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Ersätтарыttrande

Susanne Wicklund (C) och Michaela Hollis (KD) instämmer i förslag om återremiss från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

Vid protokollet

Lena Mittal